

Tézy k štátnym záverečným skúškam z logopédie

I. TEÓRIA LOGOPÉDIE

- 1. Manažment v logopédii.** Jednotlivé rezorty, organizačné štruktúry, formy, najnovšia legislatíva, odborná spôsobilosť logopéda a kontinuálne vzdelávanie.
- 2. Logopedické poradenstvo.** Terminologické vymedzenie. Druhy, formy, prístupy poradenského procesu. Poradenský rozhovor. Charakteristika poradcu. Typy klientov.
- 3. Anatómia a fyziológia reči a jazyka.** Subsystemy reči. Mozgové mechanizmy.
- 4. Jazykové roviny.** Fonetický a fonologický systém, vývin foneticko-fonologickej roviny reči. Morfémy, slovesá a modely produkcie/porozumenia viet. Lexikálna sémantika, pojmy a sémantický systém, slovná zásoba. Text a jeho vlastnosti.
- 5. Vývin reči.** Vývin jazykových rovín. Teórie a modely vývinu reči.
- 6. Neverbálna komunikácia a pragmatické funkcie.** Vývin neverbálnej komunikácie a pragmatických funkcií v ranom veku. Protokonverzácia. Prekursori.
- 7. Vývinová jazyková porucha.** Terminológia, vymedzenie, patomechanizmus. Tradičný a nový pohľad. Syndrómy vývinovej jazykovej poruchy. Deti s potencionálnym rizikom. Skrining.
- 8. Jazyková porucha vyplývajúca z primárnej diagnózy.** Poruchy autistického spektra. Poruchy sluchu. Poruchy pozornosti a aktivity.
- 9. Bilingvizmus.** Definícia. Klasifikácia. Kritické obdobie. Špecifiká vývinu.
- 10. Poruchy zvukovej roviny reči.** Artikulačná porucha. Fonologická porucha. Vývinová verbálna dyspraxia. Vymedzenie, terminológia, klasifikácia, etiológia, symptomatológia, vzťah k zrozumiteľnosti reči. Zrozumiteľnosť reči.
- 11. Palatolália.** Rázštep, typy rázštepov a ich vznik. Velofaryngálny mechanizmus. Symptómy palatolálie. Poruchy artikulácie. Poruchy rezonancie.
- 12. Poruchy hlasu.** Terminologické vymedzenie zdravého hlasu. Psychoakustické vlastnosti hlasu. Hlasové registre. Vymedzenie poruchy hlasu. Klasifikácia. Etiológia. Symptomatológia.
- 13. Dyslexia.** Definícia. Klasifikácia. Teórie dyslexie. Prekursori dyslexie a ich vývinové vzťahy k čitateľským a pravopisným schopnostiam. Prejavy dyslexie v školskom veku.

- 14. Afázia.** Etiológia. Symptomatológia. Klinické syndrómy afázie. Kognitívno-neuropsychologický model jazykových procesov. Klasifikácia a symptomatológia alexie. Klasifikácia a symptomatológia agrafie. Primárna progresívna afázia.
- 15. Dyzartria.** Etiopatogenéza. Klasifikácia. Symptomatológia. Hlavové nervy.
- 16. Augmentatívna a alternatívna komunikácia.** Terminologické vymedzenie. Znakové systémy. Kandidáti pre AAK.
- 17. Poruchy plynulosti reči.** Zajakavosť a brblavosť. Definícia. Klasifikácia. Symptomatológia.
- 18. Kognitívno-komunikačná porucha.** Definícia. Vzťah kognície a jazyka. Demencie. Poškodenie subdominantnej mozgovej hemisféry. Kranio-cerebrálne traumy.
- 19. Dysfágia.** Terminológia. Klasifikácia. Fázy prehĺtania. Účasť hlavových nervov na prehĺtacom akte. Ochorenia súvisiace s dysfágiou v detstve a dospelosti.

II. LOGOPEDICKÁ DIAGNOSTIKA

1. **Diagnostika vývinu reči.** Nízkoštruktúrované a vysokoštruktúrované spôsoby hodnotenia jazykových schopností v ranom a predškolskom veku. Laheyovej model. Gramatický profil. Hodnotenie markerov vývinovej jazykovej poruchy.
2. **Diagnostika vývinu reči v bilingválnej populácii.** Klinický obraz bilingválneho dieťaťa s vývinovou jazykovou poruchou. Diagnostické nástroje pre bilingválne a viacjazyčné deti.
3. **Diagnostika narušenej zvukovej roviny reči.** Diagnostické oblasti, nástroje, normy. Diagnostika fonologickej poruchy. Diagnostika vývinovej verbálnej dyspraxie. Diagnostika artikulačnej poruchy. Diferenciálna diagnostika. Diagnostika zrozumiteľnosti reči.
4. **Diagnostika palatolálie.** Diagnostika funkcie velofaryngálneho mechanizmu. Diagnostická terapia zameraná na funkciu velofaryngálneho mechanizmu. Diagnostika porúch artikulácie, rezonancie a raného vývinu u detí s rázštepom.
5. **Diagnostika porúch hlasu.** Ciele a časti diagnostiky. Špecifiká diagnostiky hlasu u detí. Sluchovo-percepčné hodnotenie hlasu. Akustické a aerodynamické merania hlasu. Subjektívne hodnotenie hlasu. Videostroboskopia.
6. **Diagnostika porúch čítanej a písanej reči.** Štandardizované testy na diagnostiku čitateľských a pravopisných schopností. Hodnotenie prekursorov gramotnosti. Hodnotenie fonologického uvedomovania a rýchleho automatického pomenovania. Batéria testov MABEL.
7. **Diagnostika afázie.** Diagnostika v akútnom štádiu. Skrining afázie. Komplexné testy afázie, alexie a agrafie. Špeciálne testy afázie. Diagnostika funkčnej komunikácie. Špecifiká diagnostiky primárnej progresívnej afázie.
8. **Diagnostika dyzartrie.** Klinické vyšetrenie. Testy na hodnotenie dyzartrie. Testy na hodnotenie zrozumiteľnosti reči.
9. **Diagnostika nehovoriacej populácie.**
10. **Diagnostika kognitívno-komunikačných deficitov.** Testy na hodnotenie jazykových schopností. Testy na hodnotenie kognitívnych schopností v logopédii.
11. **Diagnostika zajakavosti.** Diagnostika dysfluencií, nadmernej námahy a psychickej tenzie. Balbutiogram.
12. **Diagnostika prehĺtania.** Možnosti diagnostiky. Algoritmus starostlivosti o pacienta s dysfágiou. Skrining prehĺtania. Klinické vyšetrenie. Prístrojové vyšetrenie.

III. LOGOPEDICKÁ TERAPIA

- 1. Logopedická terapia pri vývinovej jazykovej poruche.** Kritériá stanovenia cieľov terapie. Individuálne plánovanie terapie pomocou Laheyovej modelu a GPSK. Teoretické východiská, modely a opis skupinových terapií. Práca s rodičmi. Efektívne komunikačné stratégie. Terapeutické prístupy aplikovanej behaviorálnej analýzy a ich využitie v logopedickej praxi.
- 2. Logopedická terapia bilingválnych detí.** Prístupy bilingválnej výchovy. Princípy pri práci s bilingválnym dieťaťom.
- 3. Terapia porúch zvukovej roviny reči.** Artikulačná terapia. Terapia minimálnych párov. Terapia Metaphon. Terapia jadrovej slovnej zásoby. Terapia Stimulability. Teoretické východiská, cieľové skupiny, voľba cieľov terapie, priebeh terapie, meranie efektivity terapie.
- 4. Terapia palatolálie.** Intervencia zameraná na symptómy velofaryngálnej insuficiencie. Artikulačná terapia u detí s rázštepom zameraná na kompenzačnú artikuláciu a samohláskovú reč, palatálnu artikuláciu, oslabenú artikuláciu a poruchy rezonancie. Raná intervencia u dieťaťa s rázštepom.
- 5. Terapia porúch hlasu.** Ciele terapie. Klasifikácia terapie z hľadiska zamerania. Priame a nepriame hlasové techniky. Špecifiká terapie porúch hlasu u detí. Symptomatická a fyziologická terapia porúch hlasu.
- 6. Terapia dyslexie.** Model štruktúrovanej gramotnosti a jeho význam v terapii dyslexie. Tradičné a moderné terapeutické prístupy na korekciu oslabených a deficitných oblastí na prvom stupni základnej školy. Stratégia učenia. Stratégie práce s textom. Prevencia dyslexie, stimulácia prekursorov.
- 7. Terapia afázie.** Kognitívno-neuropsychologický prístup k terapii afázie, alexie, agrafie. Postupy bostonskej školy. Pragmatické prístupy. Efektivita terapie.
- 8. Terapia dyzartrie.** Špecifické a nešpecifické prístupy k terapii.
- 9. Terapia kognitívno-komunikačných porúch.** Terapia pri poškodení subdominantnej mozgovej hemisféry. Priama a nepriama terapia pri demencii. Kognitívny tréning pri kranio-cerebrálnych traumách.
- 10. Terapia porúch plynulosti reči.** Terapia zajakavosti. Fonograforytmika. MIDVAS. Terapia incipientnej, fixovanej a chronickej zajakavosti. Terapia brblavosti.
- 11. Terapia porúch prehltnania.** Princípy a ciele terapie dysfágie. Dysfagiologický tím. Klasifikácia terapií podľa cieľov. Kompenzačné terapie. Reštitučné terapie.